

Subsidieproject 'Passend onderwijs voor begaafde leerlingen 2023-2025'

In de afgelopen jaren hebben de samenwerkingsverbanden po en vo middels een meerjarige subsidie gewerkt aan verdere versterking van het regionale onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen. Wat is er allemaal gedaan en bereikt? In dit document blikken we terug aan de hand van de doelstellingen die binnen het project leidend waren.

Doelstelling 1: kwaliteit van (vroeg)signalering en basisondersteuning op de scholen verder vergroten

PO

Nadat we met de vorige subsidie (2019-2023) al een aantal jaar fors hebben geïnvesteerd in professionalisering van leerkrachten, hebben we ook gedurende deze subsidieperiode een divers nascholingsaanbod aangeboden om kennis op de scholen te borgen en verdiepen. Veel leerkrachten, intern begeleiders en kwaliteitscoördinatoren hebben gebruik gemaakt van dit aanbod. Bijzonder waren de trainingen over jonge kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong waarbij ook medewerkers vanuit de kinder- en peuteropvang aansloten. In schooljaar 2024-2025 hebben circa 30 mensen hieraan deelgenomen, in dit schooljaar zelfs 40 mensen. De uitwisseling tussen pedagogisch medewerkers/coaches en kleuterleerkrachten heeft geleid tot uitbreiding van kennis en reeds mooie initiatieven die de vroege signalering van jonge kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong ten goede komen.

Binnen steeds meer schoolbesturen werken scholen samen aan beleid rondom signalering van en aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen. Vanuit het subsidieproject is en wordt hierbij ondersteuning geboden, bijvoorbeeld door kennis in te brengen en/of als kritische sparring partner te fungeren in HB- of KC-netwerken van schoolbesturen.

Vanuit het samenwerkingsverband blijven we expertise (hoog)begaafdheid beschikbaar stellen; scholen kunnen een begaafdheidsdeskundige consulteren om mee te denken en te adviseren op leerling-, leerkracht- en schoolniveau. Ook vanuit de HB-ondersteuningsvoorzieningen blijven we inzetten op kennisdeling met de scholen, onder meer door contact met leerkrachten van deelnemende leerlingen (te stimuleren) en door het aanbieden van inspiratiebijeenkomsten voor zowel collega's uit het po als het vo.

VO

Binnen het voortgezet onderwijs is subsidie toegekend aan scholen om nascholing op het gebied van hoogbegaafdheid te organiseren voor het eigen personeel. Veel scholen hebben een plan voor professionalisering gemaakt, afhankelijk van hun visie, expertiseniveau van het team en populatie. Daarnaast hebben diverse collega's uit het vo deelgenomen aan inspiratie-/themabijeenkomsten die vanuit het samenwerkingsverband zijn aangeboden in de afgelopen jaren.

Gedurende de subsidieperiode hebben we een vanuit het samenwerkingsverband een deskundige (hoog)begaafdheid beschikbaar gesteld die door alle scholen laagdrempelig kon worden ingeschakeld voor advies en ondersteuning. Naast ondersteuning aan de scholen, heeft zij ook diverse leerlingen begeleid die vastliepen binnen het onderwijs en heeft zij meegedacht over maatwerk waarmee zij weer in ontwikkeling konden komen.

Doelstelling 2: Verhogen van het aantal en verstevigen van de positie van HB-coördinatoren/-specialisten op de scholen/bij de schoolbesturen.

PO

Met de subsidie hebben we 15 HB-coördinatoren van verschillende schoolbesturen opgeleid. HB-coördinatoren kunnen een belangrijke sleutelrol voor hun school (en/of schoolbestuur) vervullen; naast het direct begeleiden van (hoog)begaafde leerlingen, kunnen zij ook collega's ondersteunen en als kartrekker fungeren voor schoolbeleid. Vanuit het samenwerkingsverband is een regionaal netwerk opgericht, waarmee uitwisseling tussen HB-coördinatoren wordt gefaciliteerd. Tijdens regionale bijeenkomsten delen zij ervaringen en leren van en met elkaar.

VO

We hebben scholen gestimuleerd om expertise hoogbegaafdheid in ieder geval te beleggen bij één of enkele personen die hiervoor beschikken over voldoende kennis. Bij sommige scholen was dit al het geval en andere scholen hebben of laten één of meerdere collega's (laten) opleiden tot HB-specialist. Met de regionale expertisegroep hoogbegaafdheid vo faciliteren we onderlinge uitwisseling en samenwerking.

Doelstelling 3: voorkomen van schooluitval middels een dekkend aanbod in de regio

PO

In de afgelopen periode hebben wij met de schoolbesturen onderzocht in hoeverre er sprake is van een dekkend aanbod voor alle (hoog)begaafde leerlingen binnen onze regio. Voor de meeste (hoog)begaafde leerlingen blijkt dat hun eigen basisschool voldoende in hun behoeften kan voorzien, voor een aantal is extra ondersteuning in een HB-ondersteuningsvoorziening nodig en voor een kleine groep blijkt ook deze extra ondersteuning niet afdoende. Voor deze groep is een pilot gestart waarbinnen zij een extra dagdeel in de week naar de HB-ondersteuningsvoorziening komen voor een maatwerkaanbod. We onderzoeken op dit moment hoe het komt dat deze leerlingen op hun eigen school onvoldoende ontwikkelkansen hebben en welke opdracht er voor ons als regio op de langere termijn ligt. Of het aanbod in de pilot wordt gecontinueerd is op dit moment nog niet duidelijk en afhankelijk van de onderzoeksuitkomsten.

In samenwerking met het voortgezet onderwijs wordt het aanbod van Masterclasses voor leerlingen uit groep 7 en 8 met een uitgebreide verrijkingsbehoefte voortgezet. Doordat dit zowel in Hoorn (i.s.m.

OSG West-Friesland) als Grootebroek (i.s.m. het Martinus College) wordt aangeboden, is het zo thuisnabij mogelijk beschikbaar voor leerlingen uit ons samenwerkingsverband.

VO

Door de uitbreiding van kennis op de scholen, breidt ook het aanbod uit, zowel qua gedifferentieerd onderwijs als qua ondersteuningsaanbod. Steeds meer scholen bieden ook bewust aan (hoog)begaafde leerlingen ondersteuning op het gebied van bijvoorbeeld studievasthouding of identiteitsontwikkeling. Scholen konden subsidie aanvragen om personeel hiervoor (extra) te faciliteren. Voor leerlingen voor wie de ondersteuning niet voldoende is en vastlopen in hun schoolgang, wordt gezocht naar maatwerk, dikwijls in samenwerking met het samenwerkingsverband en soms ook met jeugdhulp.

Het samenwerkingsverband ondersteunt de doorontwikkeling van de speciale onderwijsvoorziening Galileo, waar leerlingen met een intensieve ondersteuningsbehoefte (vanuit internaliserende problematiek) onderwijs of havo of vwo-niveau volgen. Hoewel deze voorziening niet specifiek gericht is op (hoog)begaafde leerlingen, blijkt het in de praktijk wel een passende onderwijsoplossing voor sommige zogenaamd dubbel bijzondere leerlingen (leerlingen met kenmerken van hoogbegaafdheid én leer- en/of ontwikkelingsproblematiek).

Doelstelling 4: de samenwerking met en informatievoorziening aan ouders verbeteren

PO/VO

Met de subsidie hebben we voor ouders tweemaal een gespreksgroep Peers4Parents georganiseerd waarin een groep ouders in meerdere themabijeenkomsten bijeenkwam onder leiding van deskundige facilitators. Met dit aanbod hebben we ingezet op het versterken van de driehoek kind-ouders-school. Door het delen van ervaringen en ontvangen van adviezen, werden ouders gesteund in hun opvoedtaak, hetgeen door velen erg werd gewaardeerd. We hopen dat dit aanbod in de toekomst mogelijk binnen preventief jeugdbeleid van gemeenten wordt opgenomen.

Op de website van het samenwerkingsverband is op de ouderpagina informatie opgenomen over het ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen. Ook kunnen ouders zich aanmelden voor de [Nieuwsflits](#) waarin geïnteresseerden periodiek worden geïnformeerd over actuele ontwikkelingen omtrent passend onderwijs in ons samenwerkingsverband.

Ook aan de kant van het onderwijs hebben we activiteiten ingezet om de driehoek kind-ouders-school te versterken. Zo hebben we onder andere een themabijeenkomst georganiseerd over werken vanuit visie en hoe de samenwerking tussen school en ouders van (hoog)begaafde leerlingen wordt beïnvloed door (verschil in) visie. Deze bijeenkomst bracht naast inzicht, ook praktische werkwijzen waarmee de samenwerking kan worden verstevigd.